

Mustafa Akdemir Yazdı

MUSTAFA AKDEMİR YAZDI

X,Y ve Z kuşaklarını sürekli duyuyoruz. Peki nedir bu kuşaklar, neye göre ve niçin böyle bir sınıflandırma yapılmış ve daha önemlisi, nesil gittikçe kötüye mi gidiyor? Bizim de bu kuşaklarda çocuklarımız olduğuna göre çocuklarımızı korumak için ne yapabiliriz?

Gelin hep birlikte irdeleyelim. Kuşaklar doğdukları yıllar baz alınarak sınıflandırılmış ve ana özellikleri yapılan araştırmalarla şu şekilde tesbit edilmiş:

X kuşağı: 1965-1980 arasında doğanlar. Sadık, çalışkan, otoriteye saygılı, aidiyet duygusu güçlü bireyler yoğunluktadır. Yaşamak için çalışan bu nesil sabırlı ve çalışmayı seviyor. Teknoloji ile uyum sağlamış bilgisayar ve hizmet ekonomisinin oluşmasında etkili olmuşlardır.

Y kuşağı: 1980-1995 arasında doğanlar. Y kuşağı için özgürlük olmazsa olmaz bir kavram. Emir almaktan ya da üzerinde otorite kurulmasından hoşlanmıyorlar. Eski yönetim şekillerine karşı çıkıyorlar ve kendilerini özgür hissettikleri işlerde daha başarılı ve mutlu oluyorlar. Söylenen her şeyi kabul etmemeleri ve sorgulamaları da Y kuşağı için belirteceğimiz bir diğer özellik. Nedenini bilmedikleri ya da tam olarak kendilerine izah edilmeyen bir yenilik onların kabul etmedikleri bir durum.

*Z kuşağı: 1995-2010 yılları arasında doğan kişilerden oluşmaktadır. Kişilik özellikleri; bireysel, sorgulayıcı, internet üzerinden sosyalleşen, bilgiye çabuk ulaşması nedeniyle kolay sıkılan, **antiotoriter** tiplerdir. Z kuşağına internet çocukları da denilmektedir. Yapılan araştırmalara göre internet çocuklarının en çok zaman geçirdiği platform %97'lik bir oranla YouTube olmuş. Akranlarının günlük hayatlarını yakından takip eden Z kuşağı, günün trendleri ile de yakından ilgili. YouTube'da her geçen gün çoğalan **YouTube fenomenleri** ya da "kanalıma hoş geldiniz" odaklı vlog'lar sayesinde **bu kuşak vaktinin çoğunu seyir ile geçiriyor** diyebiliriz. İnternet çocuklarının en çok konuştuğu konulara gelince... Bu konuların başında %38'lik bir oran ile **bilgisayar ve konsol oyunları** geliyor. Bu oran aynı zamanda Z kuşağının oynadığı oyundan ve oyun içerisinde yer alan karakterlerden de ne kadar etkilendiğinin bir göstergesi.*

Yukarıdaki araştırma sonuçlarından ben şunları anlıyorum; teknoloji ve internet kullanımının artmasıyla kuşaklar büyük değişim geçirmiş. Sadakat, çalışkanlık, aidiyet duygusu ve otoriteye (büyüklerle ve çevreye, gelenek ve göreneklere,

milli ve manevi değerlere) itaat azalmış, geçmişinden ve toplum değerlerinden uzaklaşmış, bireysellik ve egonun ön plana çıktığı, içi boş bir özgüvenin fazla olduğu bir insan tipi ortaya çıkmış. Ekip ruhu ve biz olmak, millet olmak yerini ''ben'' almış.

Peki tüm bunlara sebep olarak gördüğümüz teknoloji ve internet kötü şeyler mi? Hayır, aslında büyük nimetler; onlar sayesinde en uzaktaki bir yakınımla anında, görüntülü ve ücretsiz görüşüyoruz. Ve yine dünyanın bir köşesinde olan bir olayı hemen öğreniyoruz, sesimizi kolayca tüm dünyaya duyuruyoruz. Bir fatura yatırmak için bankaya gitmekten ve saatlerce sıra beklemekten kurtulduk.. Öte yandan müzik, film gibi eğlence dünyası artık çok daha ucuz ve daha kolay ulaşılabilir oldu..

O zaman problem nerede? Bence ''yaramaz çocukların'' ortaya çıkmasının iki büyük nedeni var:

En birinci ve en büyük nedeni, bu çocukların anneleri, babaları olan ve 1960, 1970, 1980 ihtillallerinin sıkıntılı sürecini ve korkusunu yaşayan, milli ve manevi değerlerini iyi öğrenemeyen ve dolayısıyla çocuklarına aktaramayan büyüklerdir. Verecek fazla bir şeyleri olmayan anne-babalar bir de çocuklarına yeteri kadar zaman ayırmayıp ilgi göstermedilerse, çocuk ne yapsın?

İkinci neden, çok hızlı gelişen ve yayılan digital dünyanın kontrolsüz ve kalitesiz olması. Çocuklarımızı öğretecek, eğitecek içeriklerin çok az olması. Ebeveylere kalan boşluğu kalitesiz ve hatta çoğu zaman zararlı içeriklerin doldurması.

Çocuklar sosyal medya üzerinde sosyalleşirken gerçek hayatta, odasına kapanmış, yalnız ve a-sosyal oluyorlar. Bunun sonucu olarak diğer insanlarla ilişki kurmak ve kendini ifade etmekte çok güçlük çekiyorlar. Tarihlerini ve tarihlerindeki kahramanları tanımadıkları için oyunlardaki yapma kahramanları veya internet fenomenlerini kendilerine örnek (idol) alıyorlar ve onlar gibi olmaya çalışıyorlar. Geleceğe dönük ve tüm toplumu kucaklayan planlar yerine günü kurtaran ve sadece kendisi için faydalı olacak planlar peşinde koşuyorlar. Bu da egoist, empati yap(a)mayan ve kimsenin derdiyle dertlenmeyen bir insan tipi çıkarıyor karşımıza. Bu konuda daha çok şey söyleyebiliriz ama fazla uzatmamak için bu kadarıyla iktifa edelim.

Durum ortada, karşımızda adına teknoloji ve internet dedğimiz büyük bir yangın var ve çocuklarımızı ve onlarla beraber bizi biz yapan değerlerimizi ve geleceğimizi çatır çatır yakıyor. Peki çocuklarımızı doğru yönlendirmek ve teknolojinin zararlı tarafından korumak için ne yapmalıyız?

Öncelikle ''Z KUŞAĞI'' gibi süslü isimlerin arkasına saklanıp, ''ne yapalım zamanın çocukları böyle'' tembelliğinden ve sahte vicdan rahatlatma psikolojisinden hemen kurtulmalıyız. Çocuklarımızdan tamamen anne babalar olarak bizler sorumlu olduğumuzu hatırlamalıyız.

Fert olarak, toplum olarak, devlet olarak sosyal medyayı çocuklarımıza faydalı, eğitici ve eğlendirirken zarar vermeyen içeriklerin zengin olduğu bir mecra haline getirmeliyiz. Zararlı mecralar önlenmeli ve sosyal medya kullanımı kontrollü olmalıdır.

Çocuklarımızın hedefleri olmalı. Kendisi için, ailesi için, vatani, milleti için hedefleri olmalı. Zira hedefi olan bir insan hedefine ulaşmaya çalışır ve onun için uğraşır. Sosyal medya gibi mecralarda zamanını fazla harca(ya)maz. Hedefi olmayan insan gününü gün etme ve nefsi arzularını tatmin etme peşine düşer. Şefkatin yanlış kullanılması olan ''aşırı korumacılık'' hatasına düşmemeliyiz. Sen çocuğuna kıyamazsın ama yarın senin olmadığın yerde hayat öyle bir kıyarki!.. Çocuklar bizim destek ve yönlendirmemizle gerçek hayatı öğrenecekler ve toplumun bireyleri haline gelecekler. Son bulmak üzere olan ''usta-çırak'' metodu yeniden ve acilen canlandırılmalı. Zira bir taraftan bir sürü meslek yok

olurken diğler taraftan işsiz genç sayısı artıyor.
Çocuklarımızın bir hobisi olmalı. İster bir müzik aleti, ister bir el becerisi, ister bir koleksiyon.. Zamanını emek ile bir üretim yapmaya vermeli. Çünkü yaptıkça mutlu olur ve mutlu oldukça yapmak ister.
İmkanlarımız ölçüsünde gezip görmeye, başka kültürleri tanımaya gayret etmeliyiz. Kendi şehrimizden başlayarak, yakın şehirleri, ülkemizi ve kadim kültürlerin yaşadığı diğler ülke şehirlerini.
Sonuç olarak; ne zamanı, ne teknolojiyi ne de çocuklarımızı suçlayamayız. ''Z Kuşağı'' bizim görevlerimizi tam olarak yerine getirmeyişimizin sonucu ortaya çıktı. Hemen harekete geçip hatamızı telefi etmezsek Z Kuşağına rahmet okutacak daha nice kuşaklar çıkar. O zamanda bizi biz yapan ne varsa tarih olur..
Allah bizi ve neslimizi korusun ve yardımcımız olsun.